

Posudek vedoucího bakalářské práce

Jméno a příjmení studenta: Sonia Michailidou

Téma bakalářské práce: Domovy řeckých dětí v severních Čechách

Práce S. Michailidou se zabývá tématickým okruhem řecké emigrace v ČSR, který je v dnešní české historiografii zastoupen už celou řadou monografií a dílčích studií. Nejvýznamnějšími jsou publikace P. Hradečného a K. Tsivose. Historici i badatelé příbuzných oborů (vedle zmíněných zejména A. Botu a M. Konečný) svá díla založili na důkladném výzkumu archivních fondů, sociologických a etnologických výzkumech a v posledních letech často pracovali i metodami orální historie. Díky velké popularitě orálně historického výzkumu a řadě projektů na tomto poli se podařilo nashromáždit významný soubor rozhovorů s pamětníky, které tak doplňují další typy výpovědí reprezentované několika memoárovými tituly.

Téma řecké emigrace tedy rozhodně není nové. Přesto však stále existují témata, která byla zmapována pouze dílčím způsobem. Prostor se rovněž nabízí pro nové perspektivy nebo využití dosud přehlížených pramenů.

Sonia Michailidou si za své téma zvolila řecké dětské domovy, přičemž se rozhodla zaměřit se na oblast severních Čech. To má své opodstatnění, protože většina studií se zabývala tzv. řeckou akcí v celostátním kontextu a vycházela z dokumentů centrálních institucí. Práce, které se soustředily na každodenní praxi a individuální prožitek používaly zase spíše prameny osobní provenience a rozhovory pořízené orálně historickou metodou. Autorka tento typ pramenů a stávající literaturu mohla doplnit o studium archivních materiálů místní a regionální úrovně.

Lokální a regionální měřítko není sice ve výzkumu řecké emigrace výjimečné – kromě sociologických a etnologických přístupů – se uplatňuje i v historii zejména ve studentských pracích na regionálních univerzitách. Řecké domovy v severních Čechách však byly tématem novým, dosud samostatně nezpracovaným.

Předložená bakalářská práce je v zásadě solidním výsledkem. Autorka prokázala, že se v tématu dobře orientuje, zná sekundární literaturu, zvládá náležitosti akademického textu, dovede logicky strukturovat výklad, a to celkem čtivě. Domnívám se tedy, že práce Sonii Michailidou je možné doporučit k obhajobě.

Přesto však práce má určité nedostatky.

Autorka nezastírá, že ji k výběru tématu přivedly osobní důvody. Mezi chovanci jednoho ze studovaných domovů byl totiž její dědeček. To samotné samozřejmě nepředstavuje žádný handicap. Nicméně tento podnět ji už nevedl k tomu, aby téma hlouběji promýšlela a formulovala relevantní badatelskou otázku. Kromě snahy o poznání minulosti svých vlastních předků tak nesděluje, jaký má vlastně smysl věnovat se speciálně domovům řeckých dětí, proč si zvolila právě oblast severních Čech a proč „severní Čechy“ redukuje na tehdejší Liberecký kraj. Ovšem nejen výběr regionu, nýbrž i jednotlivých domovů byl vesměs instrumentální nebo i pouze nahodilý. Z jedenácti dětských domovů vyskytujících se v Libereckém kraji prostudovala materiály a do své práce zařadila pouze pět z nich. Kritéria tohoto výběru již neuvádí.

V práci se tudíž nedozvíme, v čem byl Liberecký kraj z hlediska péče o řecké děti specifický, zda byl výjimečný nebo naopak typický. Nabízí se například otázka rozdílu mezi využíváním pohraničních a vnitrozemských oblastí.

Způsob práce s primárními prameny nepovažuji za příliš šťastný. Autorka nejprve pojednala, a to zdůrazňuji, že velice pěkně, otázku péče o řecké děti obecně, na základě sekundární literatury a publikovaných pramenů. Postupovala při tom tematicky. Naopak kapitolu zabývající se domovy v Libereckém kraji členila podle jednotlivých zařízení. Výklad v této části práce je pak příliš popisný, málo analytický, závislý na prameni a nespěje k žádnému zobecnění. Kontrast s předchozími kapitolami přitom přímo vybízí členit rovněž tuto kapitolu spíše tematicky. Autorka mohla svůj výzkum prezentovat jako srovnání, jak výzkum v lokálním měřítku koresponduje se závěry dosavadní sekundární literatury zaměřené obecně na celou republiku a mohla tak dospět k závěru o zvláštnosti/typičnosti poměrů v Libereckém kraji. Způsob struktury výkladu v této části práce se jeví jako problematický i z toho důvodu, že o činnosti jednotlivých domovů se dochoval písemný materiál v nestejném množství a nesrovnatelné výpovědní hodnoty. Podkapitoly tak působí nevyváženě.

Určité výhrady mám také k úvodní části práce. Druhá kapitola je přehledem o příčinách příchodu řeckých uprchlíků do ČSR, zejména o řecké občanské válce. Opírá se však pouze o jediný zdroj, tj. o příslušné kapitoly Pavla Hradečného v Dějinách Řecka. S. Michailidou absolvovala přitom semestrální pobyt na soluňské univerzitě. Očekával jsem, že jej využije kromě zdokonalení se v řeckém jazyce také ke studiu sekundární literatury. To se však v její bakalářské práci nijak nepromítlo.

S. Michailidou ve své práci prokázala, že má předpoklady k odborné práci. Dle mého soudu by však mohla mít větší zaujetí a skutečnou odhodlanost věnovat předmětu svého odborného zájmu více, než je nezbytně třeba. Hledání svých rodinných kořenů je sice chvályhodné, ale pro akademickou práci může být tato motivace pouze začátkem, nikoliv jejím jediným důvodem.

Jak jsem se již vyjádřil, přes uvedené výhrady doporučuji práci S. Michailidou k obhajobě. Navrhuji hodnotit ji známkou „velmi dobře“.

V Praze, 26. května 2014

PhDr. Ondřej Vojtěchovský, Ph.D.